

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών για την

εκδημία του ομότιμου καθηγητή Αλέξη Πολίτη

Θρηνούμε την αναπάντεχη απώλεια του Αλέξη Πολίτη στις 11 Απριλίου 2025. Για εμάς στο Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του ΕΙΕ, ο Αλέξης Πολίτης ήταν ξεχωριστός. Ένας από τους δικούς μας ανθρώπους, τους φωτισμένους δασκάλους και αγαπημένους φίλους, που εργάστηκαν στο άλλοτε Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών, συνεχίζοντας και ανανεώνοντας τον επιστημονικό προσανατολισμό του Κ. Θ. Δημαρά. Στην Αθήνα, και στο Παρίσι την εποχή της δικτατορίας, ο Αλέξης Πολίτης σε σύμπνοια με τον αρχικό πυρήνα των πρωτεργατών του Ινστιτούτου επεξεργάστηκαν νέες ιστοριογραφικές προσεγγίσεις, δημιούργησαν νέα ιστορικά πεδία, είδαν τη νεοελληνική ιστορία και λογοτεχνία μέσα από το βλέμμα της ιστορίας των ιδεών και των νοοτροπιών, αξιοποιώντας κάθε λογής τεκμήρια: τη νεοελληνική γραμματεία, δημογραφικά και οικονομικά στοιχεία, σημειώσεις στα περιθώρια των βιβλίων και καταλόγους συνδρομητών, τον περιοδικό τύπο, τις βιβλιοθήκες, άγνωστα αρχεία. Στον κατάλογο των εκδόσεων του ΙΙΕ περιλαμβάνονται μερικά από τα βιβλία που εξέδωσε, ανάμεσα στα οποία ξεχωριστή θέση κατέχει η διδακτορική του διατριβή για τη συλλογή του Claude Fauriel και την ανακάλυψη των ελληνικών δημοτικών τραγουδιών που εκδόθηκε το 1984. Ο Αλέξης Πολίτης υπήρξε ερευνητής στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών την περίοδο 1976-1992, όταν αποφάσισε να μετακινηθεί στο Πανεπιστήμιο Κρήτης όπου εργάστηκε άοκνα και παραγωγικά μέχρι το θάνατό του. Στιβαρός νεοελληνιστής, σπουδαίος φιλόλογος και ιστορικός, λειτούργησε ως γέφυρα ανάμεσα στην ιστορία και τη φιλολογία, με γνήσια στόφα ερευνητή, με σπάνια κριτική σκέψη και γοητευτική γραφή που σημάδεψε τις σπουδές για τον νέο ελληνισμό, τον νεοελληνικό διαφωτισμό και τον ρομαντισμό, για το 1821 και τον 19^ο αιώνα, τα δημοτικά τραγούδια και τα απομνημονεύματα, για την ιστορία της λογισσύνης, της λογοτεχνίας και των βιβλιοθηκών.

Σε μια συνέντευξή του είχε πει για το ΕΙΕ «Η δουλειά εκεί μου πήγαινε πολύ. Ήμασταν ανεξάρτητοι και έκανε ο καθένας τη δουλειά του». Ο τρόπος που έκανε εκείνος τη δουλειά του δεν ήταν όμως ο συνήθης. Μοίραζε αφειδώλευτα το ερευνητικό «έχειν» του, έστελνε δημοσιεύματα, απαντούσε σε απορίες, πάντα διαθέσιμος, συμφωνούσε, διαφωνούσε, συζητούσε. Θα μας λείψει πολύ.

Ο διευθυντής και τα μέλη του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών